

Funkcjonowanie Sejmu RP i Senatu RP

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Audiobook](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

-
- Źródło: *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.*, dostępny w internecie: sejm.gov.pl [dostęp 30.10.2019 r.].
 - Źródło: *Art. 104 Konstytucji RP z 1997 r.*

Tradycje parlamentaryzmu w Polsce sięgają końca XV wieku, kiedy to, w wyniku wzrostu znaczenia szlachty polskiej, wykształcił się sejm walny, który składał się z trzech stanów sejmujących: izby poselskiej, senatu i króla.

Jednym z trzech podstawowych elementów zasady trójpodziału władzy jest legislatywa, czyli władza ustawodawcza. W myśl Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 roku sprawują ją Sejm RP i Senat RP. Funkcją władzy ustawodawczej jest stanowienie prawa w postaci aktów normatywnych zwanych ustawami. Nie jest to jednak jedyna funkcja, jaką pełni parlament, nadaje on bowiem ustrój państwa przez stanowienie konstytucji, sprawuje funkcje: kontrolną, kreacyjną i ustrojodawczą.

Twoje cele

- Przeanalizujesz, jak przeprowadzane są powszechne i bezpośrednie wybory do Sejmu RP i Senatu RP.

- Porównasz ordynację proporcjonalną i większościową, wskażesz ich zalety i wady.
- Scharakteryzujesz strukturę i organizację pracy Sejmu RP i Senatu RP.
- Ocenisz status posła i senatora.
- Wymienisz kompetencje Sejmu RP, Senatu RP i Zgromadzenia Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej.
- Scharakteryzujesz podstawowe funkcje ustawodawcze Sejmu RP i Senatu RP.

Przeczytaj

Jak wybieramy posłów i senatorów?

Wybory do parlamentu, prezydenckie, samorządowe i do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej są organizowane na mocy [Kodeksu wyborczego](#) z 5 stycznia 2011 roku. Wybory do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej są pięcioprzymiotnikowe.

Podstawowe zasady prawa wyborczego w Polsce

Powszechność wyboru

Oznacza, że prawo wyborcze przysługuje wszystkim pełnoprawnym obywatelom kraju, bez względu na pochodzenie, majątek, płeć itp., którzy osiągnęli wiek uprawniający ich do czynnego i biernego udziału w wyborach.

Równość wyborów

Każdy może głosować tylko raz i oddać tylko jeden głos, a każdy głos ma jednakowe znaczenie. Obecnie we wszystkich wyborach powszechnych w Polsce obowiązuje zasada, że obywatel dysponuje jednym głosem.

Bezpośredniość wyborów

Polega na tym, że oddaje się głos na osobę, która ma być wybrana, a nie na przedstawicieli, którzy później dokonają ostatecznego wyboru.

Proporcjonalność wyborów

Dotyczy wyłącznie elekcji do ciał kolegialnych, wyborca głosuje przede wszystkim na partie polityczne, a poszczególne miejsca w izbie są rozdzielane proporcjonalnie do poparcia udzielonego każdej z tych partii przez wyborców.

Głosowanie tajne

Gwarantuje się, że decyzja wyborcy nie będzie ujawniona.

Wybory do Senatu RP są powszechne, bezpośrednie i odbywają się w głosowaniu tajnym przy zastosowaniu [ordynacji](#) większościowej. Senatorem zostaje ten kandydat, który w danym okręgu wyborczym uzyska najlepszy wynik.

Ślubowanie senatorów Senatu X kadencji. Do czego nawiązuje ten akt?

Źródło: Senat RP, licencja: CC BY-NC-ND 2.0.

Ordynacja proporcjonalna czy większościowa

W wyborach do Sejmu RP stosuje się **proporcjonalny system wyborczy**, używany w okręgach wielomandatowych w głosowaniu na listy wyborcze. Mandaty są dzielone wprost proporcjonalnie do liczby głosów, jaka padła na daną listę kandydatów. Kształt reprezentacji politycznej w parlamencie jest uzależniony nie tylko od systemu wyborczego, lecz także od progów wyborczych. W podziale mandatów biorą udział tylko te partie polityczne i komitety wyborcze, które przekroczyły próg wyborczy – 5% w skali kraju dla partii politycznych i 8% dla koalicji wyborczych. Progi wyborcze wprowadzono by przeciwdziałać rozdrobnieniu parlamentarnemu. Głosy oddane na partie polityczne i komitety wyborcze, które nie przekroczyły progu wyborczego, są stracone.

Wady i zalety systemu proporcjonalnego	
Wady	Zalety
może powodować niestabilność rządów i tendencje rozłamowe wśród głównych partii politycznych;	pozwała na uzyskanie reprezentacji politycznej w parlamencie większości liczących się partii;

Wady i zalety systemu proporcjonalnego

w zależności od wybranej metody przeliczania głosów można uprzywilejować partię o największym lub najmniejszym poparciu; w Polsce od 2002 roku stosuje się metodę D'Hondta, która preferuje partię o największym poparciu wyborczym;	partie spełniające progi wyborcze wchodzą do parlamentu, co powoduje jego rozdrobnienie polityczne, które wymusza tworzenie gabinetów koalicyjnych;
wydłużenie czasu podejmowania decyzji i rozmycie się odpowiedzialności za dokonany wybór.	większa możliwość wyboru wśród partii funkcjonujących na scenie politycznej.

System wyborczy większościowy stosuje się najczęściej w okręgach jednomandatowych. Mandat zdobywa ten kandydat, który uzyska największą liczbę głosów w okręgu. Głosy oddane na innych kandydatów nie biorą udziału w rozdziale mandatów.

Wady i zalety systemu większościowego

Wady	Zalety
Ograniczenie możliwości racjonalnego politycznego wyboru do największych partii politycznych.	Stabilność i przewidywalność sceny politycznej.
W wyborach liczą się tylko najsilniejsi kandydaci, często pochodzący z dwóch największych partii politycznych.	Głos jest oddawany na konkretnego kandydata, nie na listę partii.

Unikameralizm czy bikameralizm

Polski parlament jest dwuizbowy ([bikameralny](#)), podobnie jak parlamenty w Austrii, Czechach, Francji, Hiszpanii, Niderlandach, Niemczech, Rosji czy USA. W polskich warunkach jest to dwuizbowość niesymetryczna (zróznicowana) – występuje przewaga jednej izby nad drugą w zakresie zadań i kompetencji. Podobnie jest w Wielkiej Brytanii. Polski parlament pracuje w myśl zasady permanencji, polegającej na tym, że parlament pozostaje w ciągłej gotowości do pracy. Oznacza to, że w każdej chwili może być zorganizowane posiedzenie parlamentu.

Mapa świata z zaznaczonymi typami parlamentów. Zastanów się, dlaczego przeważają rozwiązania bikameralne.

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Mandat poselski i senatorski

” Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.

Art. 104

1. Posłowie (i senatorowie) są przedstawicielami Narodu. Nie wiążą ich instrukcje wyborców.

Źródło: *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.*, dostępny w internecie: sejm.gov.pl [dostęp 30.10.2019 r.].

W Rzeczypospolitej Polskiej parlamentarzyści funkcjonują na zasadzie mandatu wolnego, co oznacza, że są przedstawicielami całego narodu, nie tylko swoich wyborców. Dlatego działają w interesie państwa jako całości i nie mogą być związani instrukcjami lub nakazami wyborców. [Mandat przedstawicielski](#) wolny uniemożliwia odwołanie parlamentarzysty ze składu izby w czasie trwania jej kadencji. Tym samym, nawet w przypadku cofnięcia [immunitetu](#) i skazania parlamentarzysty prawomocnym wyrokiem sądu, pozostaje on deputowanym do wygaśnięcia bieżącej kadencji parlamentu.

Mandat wolny jest generalny, ponieważ poseł wyraża wolę całego narodu, jest także niezależny i nieodwoływalny.

Immunitet parlamentarny i jego formy

Immunitet to klasyczna instytucja prawa konstytucyjnego, która gwarantuje, że poseł może swobodnie wykonywać mandat bez obaw o arbitralne prześladowania polityczne. Jest zatem gwarancją niezależności i integralności parlamentu jako instytucji. Wywodzi się z XIV-wiecznej Anglii. W większości współczesnych demokracji składa się on z trzech podstawowych elementów:

immunitetu materialnego

Wyłącza odpowiedzialność związaną z zawodową działalnością parlamentarzysty.

immunitetu formalnego

Ogranicza możliwość ścigania parlamentarzysty za przestępstwa zwykłe, ma on charakter względny, parlament może go uchylić albo można się go zrzec.

instytucji nietykalności

Jest uzupełnieniem immunitetu formalnego, ma charakter nietrwały i względny.

Obowiązuje w trakcie sprawowania funkcji i oznacza, że nie można być zatrzymanym lub aresztowanym, za wyjątkiem sytuacji ujęcia na gorącym uczynku przestępstwa i jeżeli zatrzymanie jest niezbędne dla zapewnienia prawidłowego toku postępowania.

W takiej sytuacji występuje obowiązek powiadomienia parlamentu o zatrzymaniu parlamentarzysty.

Rodzaje głosowania i większości w parlamencie

Głosowanie to jedna z technik podejmowania decyzji w parlamencie, która pozwala uwzględnić wolę większości, podejmując wybór jednej z kilku możliwości w drodze indywidualnej decyzji. Głosujący może wypowiedzieć się za, przeciw lub wstrzymać się od głosu.

Głosowanie jawne odbywa się przez podniesienie ręki i jednoczesne naciśnięcie przycisku.

Głosowanie tajne (najczęściej w sprawach personalnych) odbywa się na specjalnych kartach do głosowania.

Najważniejsze decyzje podejmowane przez Sejm RP i Senat RP wymagają określonej liczby głosów przychylnych danej propozycji, czyli tzw. większości. W polskim systemie prawnym wyróżnia się jej trzy rodzaje: większość zwykłą, bezwzględną oraz kwalifikowaną.

Głosowanie w Sejmie RP

Źródło: Rafał Zambrzycki, domena publiczna.

Większość zwykła, zwana też względną, obowiązuje w przypadku większości ustaw uchwalanych przez sejm, również ustawy budżetowej. Oznacza ona, że dane rozwiązanie musi zyskać więcej zwolenników niż przeciwników, przy czym nieuwzględniane są głosy wstrzymujących się. Co za tym idzie, jeśli posłów popierających ustawę będzie więcej niż ją odrzucających, ale mniej niż tych, którzy wstrzymali się od głosu, to mimo wszystko akt zostanie uchwalony.

Większość bezwzględna, zwana też absolutną, ma miejsce, gdy za określoną propozycją opowiada się więcej niż połowa głosujących, a dokładniej – liczba zwolenników przewyższa łączną liczbę przeciwników oraz wstrzymujących się. Nie zawsze jest prawdą, że większość bezwzględna to poparcie 50% plus jeden głosujący, ponieważ ta formuła sprawdza się tylko w przypadku parzystej liczby osób głosujących. Jest wymagana, by móc np. zarządzić referendum ogólnokrajowe. Uprawnia też sejm do odrzucenia poprawek senatu podczas trybu ustawodawczego.

Większość kwalifikowana oznacza, że na daną propozycję musi przystać określona (ułamkowo bądź procentowo) liczba głosujących. Zawsze jest ona większa niż połowa. W Polsce wykorzystuje się głównie dwa rodzaje większości kwalifikowanej: 2/3 lub 3/5 głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów. Pierwsza znajduje zastosowanie w sejmie, gdy chce on skrócić swoją kadencję lub wyrazić zgodę na ratyfikację umowy międzynarodowej przekazującej organizacji międzynarodowej lub organowi międzynarodowemu kompetencje organów władzy państwowej w niektórych sprawach.

Większość kwalifikowaną 3/5 stosujemy przy uchwalaniu ustawy przekazanej sejmowi do ponownego rozpatrzenia przez Prezydenta RP.

Dodatkowym warunkiem do ich zaistnienia jest spełnienie zasady **kworum** – głosowanie musi się odbywać przy co najmniej połowie ustawowej liczby posłów lub

senatorów.

Zgromadzenie Narodowe

Jest to organ konstytucyjny składający się z połączonego Sejmu RP i Senatu RP, który zbiera się w określonych przez konstytucję sytuacjach:

- przyjęcia przysięgi od nowo wybranego Prezydenta RP;
- uznania trwałej niezdolności Prezydenta RP do sprawowania urzędu z powodu stanu zdrowia;
- postawienia Prezydenta RP w stan oskarżenia przed Trybunałem Stanu;
- wysłuchania orędzia Prezydenta RP;
- uchwalenia regulaminu Zgromadzenia Narodowego.

Na czele ZN stoi marszałek sejmu lub w przypadku jego nieobecności marszałek senatu.

Słownik

bikameralizm

element ustroju politycznego, polegający na istnieniu w parlamencie danego państwa dwóch izb: niższej i wyższej, które zazwyczaj różnią się między sobą sposobem wyboru członków, ich liczbą i kompetencjami

immunitet parlamentarny

nie jest osobistym przywilejem posła, tylko gwarancją, że poseł może swobodnie wykonywać mandat bez obaw o arbitralne prześladowania polityczne; jest zatem gwarancją niezależności i integralności parlamentu jako instytucji

Kodeks wyborczy

ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. regulująca prawo wyborcze w Polsce; zawiera przepisy dotyczące przeprowadzania wyborów parlamentarnych, wyborów prezydenckich, wyborów samorządowych i wyborów do Parlamentu

Europejskiego, przepisy o warunkach ich ważności i przepisy karne za wykroczenia i niektóre przestępstwa popełnione przeciwko wyborom; ustawa weszła w życie w dniu 1 sierpnia 2011 roku

mandat przedstawicielski

upoważnienie udzielone osobie sprawującej funkcję z wyboru (np. posła, senatora, radnego), obejmujące prawo do ich reprezentowania, przedstawiania opinii i poglądów oraz podejmowania decyzji w drodze głosowania

metoda D'Hondta (również Jeffersona)

metoda stosowana do podziału mandatów w systemach wyborczych opartych na proporcjonalnej reprezentacji z listami partyjnymi; jej nazwa pochodzi od nazwiska belgijskiego matematyka Victora D'Hondta

ordynacja wyborcza, system wyborczy

zbiór przepisów wchodzących w skład tzw. prawa wyborczego, regulujących sposób przeprowadzenia wyborów, a w szczególności zasady wyłaniania ich zwycięzców i podziału mandatów

trójpodział władzy

podział władzy na władzę ustawodawczą, sądowniczą i wykonawczą zaproponował Monteskiusz; teoria trójpodziału władzy zakłada równość i rozdział poszczególnych rodzajów władz, żadna władza nie może dominować nad pozostałymi; poszczególne rodzaje władzy wzajemnie się kontrolują

unikameralizm (jednoizbowość)

element ustroju politycznego, polegający na istnieniu tylko jednej izby w parlamencie danego państwa

Audiobook

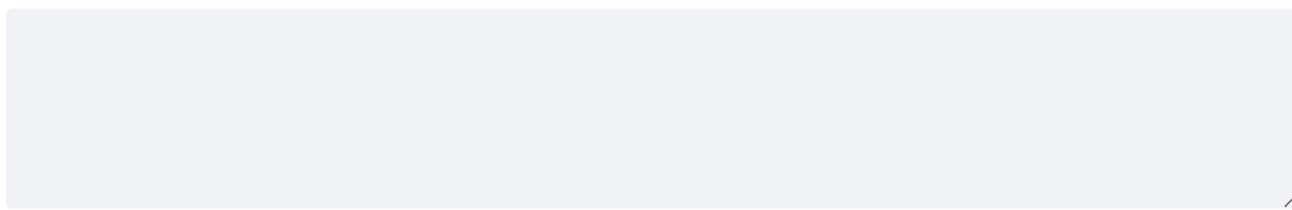
Polecenie 1

Wysłuchaj nagrania i wykonaj ćwiczenia.

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Ćwiczenie 1

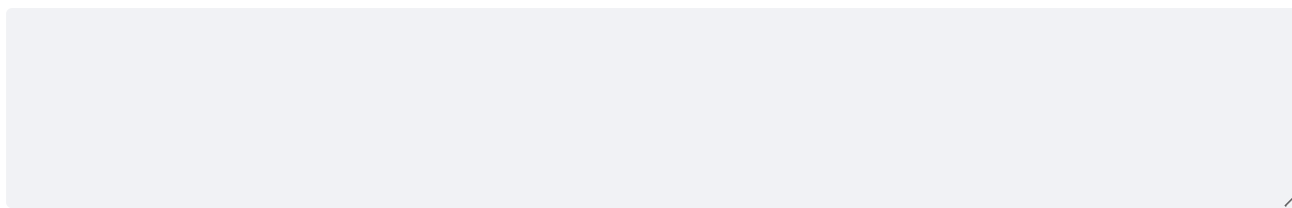
Przedstaw etapy procesu legislacyjnego.

Ćwiczenie 2

Ćwiczenie 3

W dostępnych źródłach poszukaj informacji na temat tego, wobec jakich organów Sejm RP pełni samodzielnie funkcję kontrolną.

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Wskaż, w czym zawarte są zasady organizacji wyborów w Polsce.

- w ustawie wyborczej
- w Kodeksie wyborczym
- w ordynacji podatkowej
- w rozporządzeniu Prezydenta RP

Ćwiczenie 2

Do zasad prawa wyborczego dopasuj ich opisy.

wyboru posła i senatora dokonuje bezpośrednio sam wyborca, każda z partii zgłaszających kandydatów otrzymuje mandaty w stosunku proporcjonalnym do liczby uzyskanych głosów, żaden opis nie pasuje do tej zasady, każdy wyborca ma taką samą liczbę głosów i każdy głos ma taką samą wagę i znaczenie, wybory są anonimowe

zasada równości	
zasada bezpośredniości	
zasada tajności głosowania	
zasada proporcjonalności	
zasada nienaruszalności	

Ćwiczenie 3

Wskaż, które stwierdzenia są prawdziwe, a które fałszywe.

	Prawda	Fałsz
Władzę ustawodawczą w Rzeczypospolitej Polskiej sprawuje Zgromadzenie Narodowe.	☐	☐
Sejm RP składa się z 560 posłów.	☐	☐
Wybory do Senatu RP są powszechne, bezpośrednie i odbywają się w głosowaniu tajnym.	☐	☐
Posłowie są przedstawicielami narodu i nie wiążą ich instrukcje wyborców.	☐	☐
Sejm RP i Senat RP obradują na posiedzeniach.	☐	☐
Marszałek sejmu przewodniczy obradom Senatu RP.	☐	☐

Ćwiczenie 4

Wskaż, jakie warunki muszą zostać spełnione, by projekt obywatelski ustawy trafił pod obrady Sejmu RP.

Zapoznaj się z tekstem i wykonaj ćwiczenie.

” Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.

Art. 114

W przypadkach określonych w Konstytucji Sejm i Senat, obradując wspólnie pod przewodnictwem Marszałka Sejmu lub w jego zastępstwie Marszałka Senatu, działają jako Zgromadzenie Narodowe. Zgromadzenie Narodowe uchwała swój regulamin. (...)

Art. 140

Prezydent Rzeczypospolitej może zwracać się z orędziem do Sejmu, do Senatu lub do Zgromadzenia Narodowego. Orędzia nie czyni się przedmiotem debaty. (...)

Art. 145

1. Prezydent Rzeczypospolitej za naruszenie Konstytucji, ustawy lub za popełnienie przestępstwa może być pociągnięty do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu.

2. Postawienie Prezydenta Rzeczypospolitej w stan oskarżenia może nastąpić uchwałą Zgromadzenia Narodowego podjętą większością co najmniej 2/3 głosów ustawowej liczby członków Zgromadzenia Narodowego na wniosek co najmniej 140 członków Zgromadzenia Narodowego.

Wskaż, czy każde wspólne posiedzenie Sejmu RP i Senatu RP jest Zgromadzeniem Narodowym.

Ćwiczenie 6

Przeczytaj fragment pracy Rafała Kalepki *Zasadność funkcjonowania parlamentu dwuizbowego w demokratycznym państwie unitarnym – przypadek Polski* i wykonaj zadanie.

Źródło: Rafał Klepka, *Zasadność funkcjonowania parlamentu dwuizbowego w demokratycznym państwie unitarnym – przypadek Polski*, [w:] *Dylematy współczesnej demokracji*, red. Sylwester Wróbel, Toruń 2011, s. 429–445.

Plik o rozmiarze 135.54 KB w języku polskim

Material źródłowy do ćwiczeń 7–8.

Źródło: Maciej Troć, *Polski immunitet parlamentarny na tle prawnoporównawczym*, marszalek.com [online, dostęp: 31.10.2019].

Plik o rozmiarze 75.18 KB w języku polskim

Ćwiczenie 7

Porównaj zakres ochrony immunitetu materialnego w Polsce i w Wielkiej Brytanii.

Ćwiczenie 8

Uzasadnij, że zasada nietykalności w odniesieniu do polskich parlamentarzystów nie ma charakteru bezwzględnego.

Dla nauczyciela

Autor: Jarosław Dyrda

Przedmiot: wiedza o społeczeństwie

Temat: Sejm i Senat Rzeczypospolitej Polskiej jako przykład władzy ustawodawczej

Grupa docelowa: III etap edukacyjny, liceum, technikum, zakres podstawowy, zakres rozszerzony

Podstawa programowa:

Zakres podstawowy

III. Organy władzy publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej.

Uczeń:

3) wyjaśnia, jak przeprowadzane są powszechne i bezpośrednie wybory organów władzy publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej; na przykładzie wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej porównuje ordynację proporcjonalną i większościową; analizuje potencjalne wady i zalety każdego z tych systemów wyborczych;

4) przedstawia strukturę oraz organizację pracy Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (prezydium, komisje, kluby i koła; kworum, rodzaje większości) oraz status posła, w tym instytucje mandatu wolnego i immunitetu; wymienia kompetencje Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz Zgromadzenia Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej.

Zakres rozszerzony

VIII. Modele sprawowania władzy.

Uczeń:

7) charakteryzuje funkcje legislatywy: ustrojodawczą, ustawodawczą, kontrolną i kreacyjną; wskazuje kompetencje parlamentu w Rzeczypospolitej Polskiej w ramach poszczególnych funkcji; podaje przykłady państw z parlamentem jednoizbowym i dwuizbowym.

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje obywatelskie.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- wyjaśnia, jak przeprowadzane są powszechne i bezpośrednie wybory do Sejmu RP i Senatu RP;
- porównuje ordynację proporcjonalną i większościową oraz wskazuje ich zalety i wady;
- charakteryzuje strukturę oraz organizację pracy Sejmu RP i Senatu RP;
- analizuje kompetencje Sejmu RP, Senatu RP i Zgromadzenia Narodowego;
- wyjaśnia podstawowe funkcje władzy ustawodawczej w RP.

Strategie nauczania:

- nauczanie wyprzedzające;
- konstruktywizm.

Metody i techniki nauczania:

- burza mózgów;
- praca ze źródłem;
- mapa myśli.

Formy zajęć:

- praca indywidualna;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami i dostępem do internetu, słuchawki;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda.

Przebieg zajęć:

Faza wstępna

1. Na wcześniejszej lekcji uczniowie zostali podzieleni na grupy. Każda z nich opracowuje zadany temat:

- grupa A – Jak wybieramy posłów i senatorów?
- grupa B – Ordynacja proporcjonalna.
- grupa C – Ordynacja większościowa.
- grupa D – Unikameralizm i bikameralizm.
- grupa E – Mandat poselski i senatorski.
- grupa F – Immunitet parlamentarny.

2. Przedstawienie tematu i celów zajęć.

3. Uczniowie na podstawie własnej wiedzy i dostępnych źródeł przedstawiają genezę polskiego parlamentu oraz jego rolę w ustroju Rzeczypospolitej Polskiej.

Faza realizacyjna

1. Uczniowskie prezentacje. Pozostali uczniowie wynotowują najważniejsze informacje:

- grupa A prezentuje zebrane przez siebie informacje na temat wybierania posłów i senatorów w Polsce; zostaje wprowadzone pojęcie kodeksu wyborczego oraz podstawowe zasady prawa wyborczego w Polsce z rozróżnieniem na wybory do Sejmu RP i Senatu RP;
- grupa B omawia ordynację proporcjonalną z uwzględnieniem jej zalet i wad; wprowadzenie metody d'Hondta i progów wyborczych – burza mózgów na temat: „Czy jest to skuteczna metoda ograniczania rozdrobnienia parlamentarnego?”;
- grupa C przedstawia system większościowy, jego zalety i wady;
- grupa D stara się odpowiedzieć na pytanie, jaka forma parlamentu jest lepsza – jedno- czy dwuizbowa; przedstawienie przykładów państw z takimi rozwiązaniami; analiza mapy z zaznaczonymi typami parlamentów na świecie;
- grupa E prezentuje, czym jest mandat poselski i senatorski, mandat przedstawicielski wolny i generalny – jego rola;
- grupa F charakteryzuje immunitet parlamentarny, dokonując jego rozbicia na immunitet materialny, formalny i instytucję nietykalności.

2. Po zakończeniu prezentacji uczniowie na podstawie swoich notatek tworzą wspólnie na tablicy mapę myśli prezentującą funkcjonowanie Sejmu RP i Senatu RP.

3. Omówienie typów większości parlamentarnych oraz rodzajów głosowania – jawnego i tajnego. Pojęcie większości zwykłej, kwalifikowanej, kworum.

Faza podsumowująca

1. Praca z audiobookiem „Funkcje władzy ustawodawczej Rzeczypospolitej Polskiej”. Po wysłuchaniu materiału uczniowie wykonują dołączone do niego zadania.
2. Wykonanie ćwiczeń interaktywnych 1–4 z bloku „Sprawdź się”.

Praca domowa:

Uczniowie wykonują pozostałe ćwiczenia z bloku ćwiczeń interaktywnych.

Materiały pomocnicze:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., sejm.gov.pl.

Rafał Klepka, *Zasadność funkcjonowania parlamentu dwuizbowego w demokratycznym państwie unitarnym – przypadek Polski*, academia.edu.

Maciej Troć, *Polski immunitet parlamentarny na tle prawnoporównawczym*, marszalek.com.

Wskazówki metodyczne opisujące różne zastosowania multimedium:

Audiobook może zostać wykorzystany jako materiał do lekcji powtórzeniowej lub sprawdzianu.